

КАНАДА

часопись просвітна, економічна і політична виходить кожного тижня у вівторок.

Видавці: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата \$1.00
За границею \$1.50
Поодинокі числа 5 ц

Адреса Редакції і Адміністрації:

„КАНАДА“
261 Fort Street
Winnipeg, Man.

CANADA

Ruthenian Weekly

Publishers

RUTHENIAN PUBLISHING CO. Ltd of CANADA
John Sluzar - editor.

Subscription Per Year \$1.00
Foreign Countries \$1.50
Single Copies 5 ct.

For advertising rates and all business matters address RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. 261 Fort Str. Winnipeg, Man.

КУЙМО ЖЕЛІЗО, ДОКИ ГОРЯЧЕ!

От так повинен собі сказати під теперішню пору кожний, бодай троха більше думаючий наш чоловік, який глядить та інтересує ся подіями послідних днів.

Маємо на думці се становище, яке наш народ заживав до тепер в Канаді а головню в трох західних провінціях, послідні події в Альберті, які викликали не мале заінтересоване та звернули увагу Англіїців на наших поселенців, а в кінці відношене ся тутешніх партій до нас, та знова становище наше до сих партій і тутешньої політики.

Дотеперішня наша „політика“ в Канаді (если се загалом можна назвати політикою) була, як ми вже згадували попередню негативною; у нас негувало ся та стоялось остронь всеї політики, а тим самим давалось нагоду поодиноким людям управляти „політику“ „продавності“ під час виборів та при всяких інших нагодах.

Коли заглянемо в англ. часописи, та на те заінтересоване з яким відносять ся до нас тутешні партії, то побачимо, що ми стали для них не аби яким оріхом до розгризена, та що на разі представляємо собою не аби яку вартість для сих партій. Розходять отже тепер о те, що би ся вартість ще піднести та принести для себе як найбільше користі.

Коли ми будемо і дальше відноситись обоятно до політики, яку провадять тутешні партії, та і дальше будемо її негувати, то в короткім часі віднесуть ся з таким же негованем сї партії до нас, до наших егремів та наших домагань, які ще тепер маємо нагоду здобути та ними користуватись. Не говоримо се о поб мв лізди на осліні ішіє руки, та без загальної користі попірали одну або другу партію — розхо-

дять ся нам тільки о се, щоб на разі за нашу поміч здобути щось корисного для себе, та щоб ся користь була загальна; розходять дальше нам о се, щоб виробити в наших людях зрозуміне тутешньої політики, та того становища, яке ми в ній можемо зайняти. Чи признане і затримане рідної мови в тутешніх двомовних школах, чи наш семінар та позиція руського учителя в тім же семінарі, а дальше можливість здобути кількох посольських мандатів і т. д. — чи се не була загальна користь для всего нашого населення? Чи за такі злобутки не варто стати по стороні котрої небудь тутешньої партії та вмшати ся в тутешню політику? На нашу думку, не тільки що варто, але се навіть є нашою повинністю, нашим святым народним обовязком!

Чи від того, в кого кидаємо каменем можемо і маємо право домагати ся, щоб він кидав на нас хлібом? Чи від тих, які простягають нам руку, а ми її не приймемо, відтрусимо, — маємо право домагатись сповнення наших жадань? — Хто думає, що се є можливо, дуже милить ся, думає по дитячому...

Як ми вже згадували давніше — маємо в Канаді дві партії які убігають ся о власть, маємо отже до вибору іти з одною або другою. В виборі однак мусимо руководитись бізнесом, мусимо рахувати, за і проти одної і другої і після обрахунку, після розваженя прилетунити до одної або другої і з одною вибраною, поступати спільно, здобуваючи силу для неї, а рівночасно і для себе.

Такий обрахунок та ділане ми повинні зробити таки зараз — тепер, доки, еще представляємо собою вартість та доки з нами як з вартістю числять ся. Пізніше буде за пізно!

„У. ГОЛОС“ НА СТАРІСТЬ ДИТИНІЄ.

„Укр. Голос“ тїмить ся як мала дитина, що найшлось кількох нерозумних людей, які, в своїй дитячій наївності, спалили нашу часопись. Сим нерозсудливим та здитинячим розумом людям ми цілком не дивуємо ся, бо кожний розумний чоловік скаже, що се „старі діти“ на вчінки яких або не треба звертати уваги, або научити їх більше розсудливости.... Дивно нам тільки, що редактори „У. Голосу“ своїм дитячим розумом ше перевесили свої недумки чих дописувателів та на їх глупім вчінку будують аргументи, якими воюють проти нашої часописи. Пожаль ся Боже! „Укр. Голос“ в своїм духовім убожестві не може більше ния закїнути „Канаді“, як те, що єї хтось там спалив.... Не читайте люди, „Канаді“, бо вона зла! — А чому зла? — А тому зла, що єї якась нерозумна „стара дитина“ спалила... Оттак в про-

стївних словах прелставляє ся „аргументація“ редакторів „Укр. Голосу“. Нам смішно а рівночасно і встидно за дитячість редакторів „Укр. Голосу“ які мають претенсії до науки та провадження нашого народу.... Не хочеш однак нам вірити, щоб редактори „Укр. Голосу“, друкуючи згаданій вчїнок нерозумної „старої дитини“ робили се з розумом, бо друкуючи в своїй друкарні нашу часопись, мають нагоду і самі повелічатись лодібними вчінками, та спалити хочби й цілий наклад „Канаді“, щоб заощадити труду нерозумним „старим дітям“ на трєці, — а прямо крайню конкуренційна злоба против нашої часописи відбєрає їм всяку контролю над їх думками і ділами, та каже їм хватати ся і за найпоганїйші способи, щоб тільки нам пошкодити... Ми однак віримо, що така злоба „Укр. Голосу“ не заведе його далеко; люди вже уміють думати та справу як слід осудити, а на дитячий розум „палїв“ з треки та з „Укр. Голосу“ не бу.уть звертати найменшої уваги.

Справа українського університету причиною австрійсько-російських непорозумїнь.

В німецьких часописях появили ся саме тепер статї, в яких широко говорять ся про те, що причиною ворожнечї між Австрією й Росією суть Русини, а в особенности справа заложеня українського університету в Львові. Росія предвиджує, що укр. університет утруднить або навіть цілковито спинить стараня російського ряду змосквітцїти російських Українців, чого собі Росія цілковито не бажає. Коли отже недавно австрійський уряд під напором Українців згодин ся на заложенє українського університету в Галичинї, побіч Поляків, які відносять неприхильно до справи нашого університету дуже енергїчно за протестувала проти сего Росія, яка заявила, що заложенє українського університету в Галичинї, буде уважати за достаточну причину до виновідженя війни Австрії. — І те, що що справа заложена укр. університету в Галичинї, не полагожена ще до винїшнього дня, Українці галицькі та російські повинні завдячити в першїй мірі російському правительству яке вимірило всю свою силу проти сего університету та грозить, що з оружем в руцї, огнем і мечем, не допустить до його заложеня.

Під напором Росії, ради удержаня миру, Австрія провадила на разі справу заложеня університету і заняла становище вижидуюче.

Не менше Австрії й Росії, в справі нашого університету є інтересована і трета велика держава, а се Німеччина, — Німеччина розхдить ся головню о

Дїстаньте безплатну ФАРМУ

В ВЕЛИКІЙ КАНАДІЙСЬКІЙ ПРОВІНЦІЇ

МАНІТОБІ

ДЕ панує добробит.

Манїтоба є славною через свою богату землю, котра родить найкрасшу пшеницю в свїті, а також і всяке друге збіже — овес, ячмін і т. п. — і найкрасшу огородину в свїті.

Манїтоба була першою провінцією Західної Канади, що привабила поселенців, а будучи найдавніше заселеною она дає нагоду до успіху своїми школами, телефонами, дорогами і т. п.

Кожний фармер, що займає ся мішаним господарством і плаєає худобу, безрого, вівці і коні, або огородину і молочарські продукти, має найбільший ринок в Західній Канаді. Все що фармер прєддуєє зараз закупує ся і завжди по добрій цїні місцевими купцями

Безплатні Гомстеди, що складають ся з 160 акрів, роздїють ся поселенцям Урядом і багату Русинів розпочали фармерство на сїй землі і тепер стоять на добрім становищі.

если хто не хоче зараз розпочинати роботи на своїй фармі доки не зрозуміє обстановки, той може легко знайти роботу на якій будь другїй фармі за добру платню. Опісля набутши практики може мати свою власну фарму.

Манїтоба має ще досить місця на тисячі поселенців, бо Манїтоба є дуже велика країна, рівна кільком європейським провінціям злучених разом. Приходїть до Манїтоби і будьтє незалежними.

Напишіть, ще нинї за гарною ілюстрованою книжкою про Манїтобу Она вам буде вислана БЕЗПЛАТНО если ви напишете до:

Department of Agriculture

Winnipeg, Manitoba, Canada.

те, щоб, Австрія не уївилла в приятельські зносїни з Росією, бо се виїшло б їй на шкоду, отже за всяку ціну хоче затримати Австрію при собі, як досить сильного союзника проти Росії, та старась, щоб Австрія відмовляла всяким жаданям Росії, а протївно щоб в спїлцї з Німеччиною старалась всякими можливими способами ослабити Росію, обїцяючи, на всякий случай, помагати та боронити єї як свою союзницю. Німеччина отже відносить ся прихильно та бажає щоб Австрія, в супереч російським протестам та грозбам, сповнила домаганє Українців та дала їм університет, за що позискає прихильність а в данім случаю і поміч всего українського народу проти Росії.

М. Кропивницького „Невольник“. Винїтєські Русини прибули численно та заповнили досить простору галю на Селкірк авє. — Побіч малих, майже незамїтних промахів, представлєне випало цілком вдоволяючо. Аматори доложили всїх старань, щоб вдоволити публіку та віддати як слід свої ролі. Велике вражїне на гостей викликав на самім останку „живий образ“, представляючий Україну.

Дохід з сего представлєня призначили члени тов. „Боян“ для хорого письменника М. Павлика, за що належить ся їм признанє і похвала.

Належить сподіватись, що як тов. „Боян“ так і другі місцеві товариства урядять сеї зими цілий ряд представлєнь, а тим самим дадуть нашим людям забути бодай на кілька хвилин на свої буденні клопоти, та дещо корисного навчїтись.

14 лїт вязницї.

У Львові засуджено Ізїю Дажгала, руського студента який застрїлив перед кількома місяцями польського профєсоря Кароля Бутковського на 14 лїт тяжкої вязницї, заострої паетом кожного місяця, та твердим ложем кожного року. Належить зауважити, що Дажгалу судили польські судї, які не звертали ніякої уваги на виводи оборонців, та від яких вже наперед

не надїяно ся віжких вглядів для обжадованого, з огляду на його молодий вік та причини, які його піпхнули до уїбїтвта...

О поміч для Галичини.

Український посольський клуб у Відні разом з польськими послами, зажадав сейчасової помочи від правительства для потерївших від елементарних нещастєв галицьких селян. Правительство обїцало в як найкоротшїм часі сповнити жаданє послів.

Болгари хотять стати незалежними.

Болгарські державні мужї та народні провідники хотять ввести поданє і вислати до Пани делегацію, щоб Пана дозволив їм утворити таку церковну унію, як мають Русини в Галичинї. Причиною сього є та обставина, що по послїднім мирі в Букарєшті багато Болгар лишилось під чужим панованем і дуже легко можуть бути винародовлені. Щоби протє забезпечити ся перед винародовленем, хотять всі Болгари мати власну унію богарьско-католицьку і тим способом уратувати свою народність. На примірі Русинів вони бачуть, що відрубність їх в Галичинї, урзтував тільки обряд бо коли-б не було сего, то Русинів були-б зїстали латїнниками, а після того цілком спольщили ся.

„Невольник“.

В суботу вечером відіграло товариство „Боян“ у Винїтєгу знову драму